

preplitve in pretesne jamice, ali v preslabo zemljo, brez dodane boljše prsti. Potem pa se malo briga, ali drevo v grm ali trn raste, ga ne okopa, mu ne gnoji z dobro prstenino, ga ne trebi, ne čedi, ne obrezuje, ne oskrbuje kakor je pravo in dobro. Le sad bi rad pobiral, roditi bi mu moralo brez vse postrežbe! Tu velja: Pomagaj si sam, in Bog ti bo pomagal.

Dopis.

Od sv. Miklavža v Monsbergu 31. julija. V „Slovenskem Gospodarju“ 28. julija Ti dopisatelj iz Ptuja praviš, da je g. Rodošekov pajbar pri zadnji volitvi poslanca v deželni zbor grački na Ptuj volilec dobre naštval, ktere so slovenski kmetje iz rok njegovega očeta prejeli. To je gotovo tisti pajbar, od ktere „Grazer Volksblatt“ pravi, da je: „verunglückter Gymnasiast“ ali po slovensko: da je takšen dečko, ki je zastoj po klopih latinskih šol hlačice trgal, se po tem takem malo naučil. Če je tisti sinček dobre naštval, naj tudi ne zameri, ako se celemu slovenskemu narodu pové, kako nemaren je bil njegov oče lansko leto kot okrajni prvomestnik ptujski. Tukaj po naši lepi in rodovitni dolini teče voda Dramlja, čez katero pri posestvu ptujskih menihov, po domače „Hamru“ most pelja. Mostovi se morajo o pravem času popravljati, drugači se poderejo: to vé vsak otrok. Ali naš most se ni popravljaj, ni se trešica pripeljala ne princesla, in nasledek je bil, da je lansko leto okolj božjega telesa ob treh po polnoči polovica mosta s strašnim treskom v Dramljo se zgradila, da se je zemlja stresla, le zidane mostnice so še ostale. Velika sreča je bila, da se nihče takrat po mostu peljal ni, zdrobil bi se bil kakor solnčni prah. Dramlja, čez tebe ni mosta! Kaj je storiti? Kaj drugega kakor strašnega prepada se zogniti in čez vodo po travnikih se voziti, in tako je tudi bilo. Po bližnjih travnikih so se jareki in ceste napravile, kakor da bi se v naših krajih travniki zastoj dobivali in bi od njih ne bilo treba dače plačevati. Tega se najokrajni zastop ptujski prepriča: naj pride v Monsperg na Hamru se mu bo preorani travnik že pokazal, na katerem se je lansko leto večidel vsa trava povozila in pohodila. Pa takšna škoda še ni največi: večji nesreča je, če kdo v smrtno nevarnost pride, in to se je žalibog! tudi tukaj pri tem podrtem mostu zgodilo. Brž potem ko se je most podrl, pridrdra kočija eno nedeljo po prvi božji službi iz Rogateca do „Hamra“. Konji gledajo razrušeni most kot krava nova vrata in drugega ne ostane kot štrbunk čez Dramljo po travnikih na Ptuj. V sredi vode pa zaostane kočija: konji se repenčijo, gospa plaka, otroci kričijo. Konji bližnje gostilnice so morali prestrašeno žival, kočijo, gospo in otroke iz vode potegniti. — Potem dospejo do našega brega. Vedno je še žival boječa, mora se izpreči, možki in ženske se v kočijo vprejo ter njo samotež čez breg vlečejo; gospa in otroci pa se še vedno tresejo kot šiba na vodi. — G. Rodošekov pajbar, si to dobroto tudi slovenskim volilec povedal? Veš kaj? Pastir je odgovoren za svojo čredo, hišni gospodar za svoje posle, srenjski predstojnik za svojo srenjo, uradnik za svojo kancelijo, general za svoje vojake, zakaj so pa tvoj oče kot okrajni prvomestnik odgovorni? Gotovo za ceste in za mostove za to so bili izvoljeni. Pa vedi sinček! Tvoj oče so pustili most podren ravno v tistem času, ko ima kmet, ki od svojih poljskih pridelkov živi, največ voziti, namreč po leti in v jeseni. Še le letošnje spomlad se je most napravil, kako dolgo bode držal, se ne vé. Sinko! si kaj čul od tistega srebrnega srvisa ali kakor Slovenec pravi: od srebrnih žlic, nožev, vilic, ktere so tvoj oče na okrajne stroške od gosp. Strafelata si dali dekretirati, kakor je bil že „Slov. Narod“ 11. junija povedal? Tedaj na stroške revnih kmetov si srebrnino pripravljati, mostove pa zanemarjati, to je dobrota!

Pošteni slovenski kmetje, zapišite si to reč dobro za nšesa! Da, še več. Vi kmetje niste imeli mosta čez Dramljo g. Rodošek pa je dal h g. Strafeletovi gorici na okrajne stroške tedaj zopet iz Vaših žepov cesto napraviti, za to že menda vsak vrabelj v Halozah vé. To je tudi dobrota! G. Rodošek! če se Vam je preveč povedalo, oglasite se pri sodniji, kder kolj hočete, ako korajžo imate! Gospa, ki je z otroci smrtni strah v Dramlji trpela, se bo po slovenskih in nemških, po avstrijskih in če je potreba tudi po ameriških časnikih poiskala in zvesti si bodite, da Vam za Vašo nemarnost ne bode fein komplimentov delala. Pa ne

samo ona bode proti Vam stala, stali bodo proti Vam kot trde skale vsi tisti, kterim so se travniki po Vaši nemarnosti poškodovali, stali bodo proti Vam vsi, ki so svojo živino pripravili ter tiste konje, kočijo in gospo z otroci vred iz vode vlačili, stali bodo proti Vam vsi tisti Monsberžanci in Poljanci, ki svojih lanskih poljskih in vinogradskih pridelkov niso mogli brez smrtni nevarnosti domu dobiti, stali bodo proti Vam vsi tisti možki in ženske, ki so namesto prestrašenih konjev kočijo v breg vlekli, stal bo proti Vam zadnjič tudi pisatelj teh vrstic, zakaj tudi on je moral zavoljo Vaše nemaršine škodo trpeti. Ali zaslužite Vi blagorodni gospod, cesarski in kraljevi notar Rodošek v Ptuj in „Obmann der Pettauer Bezirksvertretung“ za svoje podeljene dobrote kaj drugega, kakor da se Vam očitno pred vsem svetom reče: „Gospod, zažvižgajte rakom in pojdite se solit!“ Eden, kteremu so vse okoljšine dobro znane.

Vincar.

(Spisal Fr. Jančar.)

(Konec.)

Jaz za svoj del bi celo blapca in dekle se v zakon vzeti jima dopustil, ako bi oba bila trdne vere, tenke vesti, dobrega srca in pridna delaveca — tedaj izvrstna kristjana kakor sv. Izidor itd. Ali med stomi ni ne pol enakega človeka najti, in kteri so, v zakon ne vstopijo. Toliko bolj bi si želel take ljudi za vincarje imeti, naj bi se le dali naučiti o vinstvu.

Pomislimo še to. Z vincarji vinograde obdelovati, je sploh najdražje opravilo vsake vrste, ker vincarji so med vsemi delavci najdražji. Tega se lahko prepričamo. Ako se vincarju malo zemljišča prepusti, ne more živeti z družino, ako se mu pa več dá, trpi škodo lastnik in vincar dobrot ne spoznava, ne stori ti pa tudi ničesar v odškodovanje, in če ti kaj stori, imaš na drugi strani še večji kvar, ktere ti je zavoljo storjene dobrote vzrokoval, n. pr.: na sadju, drevju, drvah skrivoma razprodanih, travo iz trsnice v svojo odškodovanje i. t. d.

Pogledimo še sledeče: ako bi se vse zgoraj omenjene dobrote, s kterimi se vincarska družina živi v peneze obrnole, n. pr. le na 80 gld. in sicer: delo v najemu ali štantu, stanovanje, tropine, popravki, ktere vincar vzrokuje, vino ali sploh pijača, dnina skozi vse leto, drva, rožje, ktero v rezi najmanj 4 sežnje nanese od enega orala, žito, sočivje, krma, slama, listje, gnoj, napitki itd., vse to vkup zračuneno le na 80 gld. vrednosti. Ali se nebi s temi penazi delo za en oral vinograda in še več prav lahko s 30 kr. celo po 40 kr. delavci plačevali in vse delo opravili brez nadloge in sitnosti vincarskih in to k deri? Kdor bi pa s svojimi ljudmi, blapci in deklami vinograde obdeloval, bi si še veliko več privarčil. Saj bi tak lastnik še razun unih zastoj pometanih dobrot, ktere vincarju daja, si sam lahko toliko več ljudi, blapcev in dekel držal, ki bi mu po noči in dnevu delali, kakor delo in čas nanese — in tisto živino, ktero si vincar od njegovega zemljišča redi, kakor: 4—5 svinj, po dvoje in še več krav, sebi v hasek redil! — Ali kakor je težavno vestne in pridne vincarje najti, ravno tako so redki pošteni in umni blapci in dekle dobiti. Zato bo moralo menda ostati pri starem, kakor si kteri lastnik zvoli oskrbovanje svojih posestev.

Tu je le bil namen dokazati vincarjem njih srečen stan, ktere bi naj za ljubo imeli, in v krščanski pokorščini se hvaležni skazivali svojim lastnikom: roka roko umije. Naj bi si vincarji v čast šteli, ako so v dobrodejnih rokah in imajo bistre glave nad seboj. Tu se sami zamorejo veliko lepega in dobrega naučiti, pa tudi svojim otrokom zlate nauke zapustiti ne le duhovne, marveč še priložnost imajo, jim tudi časno premoženje izročiti, kar je starišem v čast, otrokom pa v polahšanje življenja in večkrat celo jih na lastno posestvo povzdigne; vse to storé kristjanske čednosti. Zato vincarji! premišljevajte svoje dobrote in po teh se ravnajte, pa dobro bo. Pred vsem pa se varujte vsega, kar bi vam utegnilo sramoto nakopati, zlasti grdih strasti, neubogljivosti, jeze zavida ali nevošljivosti, zmkavanja, grdega tatinstva, pijančevanja, ponočnega klatenja itd.

Še to vam moram povedati. Znano je, kako tudi vas na veselice krčmarji vabijo in to še s trdo nemščino napišanimi pozivi „Winzer-Ball!“ kakor bi baš sami trdi Nemci